

Internetconsultatie Wet grondgebondenheid en verantwoorde mestafzet

Wij zijn blij dat er Kamerleden zijn opgestaan die boeren duidelijkheid voor de toekomst willen geven. Wij delen de uitgangspunten van deze wet en de principes er achter. We hebben nog wel 3 voorstellen voor verbetering:

1. In de **Agrarische Hoofstructuur** wordt gekozen voor scheiding van functies. Het is echter de vraag of in een mooi, divers land als Nederland er werkelijk gekozen kan worden voor scheiding. Juist daar zullen ook verbindingen tussen natuurgebieden moeten zijn en vanuit deze agrarische gebieden stroomt ook water naar natuurgebieden. Er staat ook inderdaad in de memorie van toelichting dat “natuur en water wel degelijk randvoorwaarden vormen”, maar dit komt niet terug in het wetsvoorstel en kan in de maatschappelijke framing van een “Agrarische Hoofstructuur” gemakkelijk het onderspit delven.

➤ *Wij bevelen aan om in de Agrarische Hoofstructuur een eis van **10% Groen Blauwe dooradering** vanaf 1 januari 2034 op te nemen. Ook dit zou via een ingroeimodel kunnen:*

- 2028 en 2029: 5%
- 2030 en 2031: 7%
- 2032 en 2033: 9%
- 2034: 10%

Financiering van deze groenblauwe dooradering kan via Agrarisch Natuurbeheer en klimaatgelden (vastlegging koolstof).

2. Wij kunnen ons voorstellen dat er voor een **graslandnorm** van 0,35 ha grasland/gve in de Agrarische Hoofstructuur wordt gekozen. Wij vinden de overgang daar naar toe echter te lang duren en de norm voor 2028 en 2029 te laag. Wij snappen dat er voor een ingroeimodel wordt gekozen, maar wij vinden 0,20 (vergelijkbaar met 5 GVE/ha indien geen mest elders wordt benut; gemiddelde veebezetting in 2024 was 2,2 GVE) echt te laag. De problemen voor de natuur zijn daarvoor te groot. Uiteraard moeten boeren zich op een norm voorbereiden, maar dat kunnen ze al gaan doen op het moment dat de wet wordt aangenomen.

➤ *Wij bevelen aan om het tijdpad van de graslandnorm te versnellen:*

- 2028 en 2029: 0,25 ha grasland/gve
- 2030 en 2031: 0,30 ha grasland/gve
- 2032 ev.: 0,35 ha grasland/gve

3. De verplichting van maximaal 1,5 GVE/ha in **Maatschappelijke Landbouwgebieden** treedt pas in werking per 1 januari 2034. Tot die tijd is de afbouw en/of een aanvullende verplichting facultatief en kunnen melkveehouders ervoor kiezen de norm voor de Agrarische Hoofdstructuur te volgen. Wij achten dit onwenselijk.

- *We stellen voor het volgende tijdpad op te nemen voor de Maatschappelijke Landbouwgebieden:*
- 2028–2029: *Maximaal 2,4 GVE/ha*
 - 2030–2031: *Maximaal 2,1 GVE/ha*
 - 2032–2033: *Maximaal 1,8 GVE/ha*
 - 2034 ev.: *Maximaal 1,5 GVE/ha*

Wij denken uiteraard graag mee over de uitwerking van de wet en de verdere invulling in de provincies.

Met vriendelijke groet,
dr. Ruud Pleune
Natuur en Milieufederaties